SCAN TO VERIFY
LAW DEPARTMENT
GOVERNMENT OF SINDH
www.sindhlaws.gov.pk

سنڌ ايڪٽ نمبر XXVII مجريه 1974
SINDH ACT NO.XXVII OF 1974
سنڌ (قانونن جي ترميم) ايڪٽ، 1974
THE SINDH (AMENDMENT OF LAWS) ACT, 1974

فهرست (CONTENTS)

تمهيد (Preamble)
دفعات (Sections)
1. مختصر عنوان ۽ شروعات
Short title and commencement
2. ترميمون
Amendments
3. درخواستن جي منتقلي وغيره
Transfer of appeals, etc
4. پراجيڪٽن جي جاچ
Inspection of projects
5. 1972 جي سنڌ آرڊيننس III جي منسوخي
Repeal of Sindh Ordinance III of 1972
شيڊول
Schedule
وفاقي ايڪٽس جيئن سنڌ ۾ لاڳو ٿيندا
Federal Acts as applicable to Sindh
سنڌ ايڪٽس ۽ آرڊيننسز
Sindh Acts and Ordinances
اولهه پاڪستان ايڪٽس ۽ آرڊيننسز
West Pakistan Acts and Ordinances
خيرپور ايڪٽس

Khairpur Acts
پنجاب ايڪٽس
Punjab Acts
اين ڊبليو ايف پي ايڪٽس
N.W.F.P Acts
صدارتي حڪم
President’s Order

سنڌ ايڪٽ نمبر **XXVII** مجريه **1974**

SINDH ACT NO.XXVII OF 1974

سنڌ (قانونن جي ترميم) ايڪٽ، **1974**

THE SINDH (AMENDMENT OF LAWS) ACT, 1974

[22 آڪٽوبر 1974]

تمهيد (Preamble)

ايڪٽ جنهن ذريعي ڪمشنرن کي اختيار ڏيڻ لاءِ سنڌ ۾ لاڳو ڪرڻ لائق ڪجهه قانونن ۾ ترميم ڪئي ويندي.

مختصر عنوان ۽ شروعات
Short title and commencement

جيئن ته ڪمشنرن کي اختيار ڏيڻ لاءِ سنڌ ۾ لاڳو ڪرڻ لائق ڪجهه قانونن ۾ ترميم ڪرڻ ضروري ٿي پئي آهي، جيڪا هن ريت هوندي؛

ترميمون
Amendments

1. (1) هن ايڪٽ کي سنڌ (قانونن جي ترميم) ايڪٽ، 1974 سڏيو ويندو.

(2)هي فوري طور لاڳو ٿيندو.

درخواستن جي منتقلي وغيره
Transfer of appeals, etc

2.بشرطيڪ جيستائين تفصيلي بيان نه ڪيو وڃي، شيڊول ۾ ڄاڻايل ايڪٽس ۽ آرڊيننسز ۾ اهڙيءَ ريت ترميم ڪئي ويندي جيئن چوٿين ڪالم ۾ ڄاڻايو ويو آهي ۽ قائدا، ضابطا، بائي لاز، نوٽيفڪيشنز ۽ حڪم ڪيا ۽ ان سلسلي ۾ جاري ڪيا وڃن، اهي لاڳو ٿيندا ۽ ضروري تبديلين سان جيستائين انهن کي تبديل ڪيو، منسوخ ڪيو يا ترميم ڪيو وڃي.

پراجيڪٽن جي جاچ
Inspection of projects

3.هن آرڊيننس لاڳو ٿيڻ کان فوري اڳ روينيو ڪمشنر جي سامون کا اپيل، نظرثاني جي درخواست يا ٻيو ڪو التويٰ ۾ ڪيس دائره اختيار رکندڙ ڪمشنر ڏانهن منتقل ٿي ويندو ۽ ان طرفان نيڪال ڪيو ويندو.

4.ڪمشنر ڪري سگهي ٿو:

(i)سالياني ترقياتي پروگرام يا ڪنهن لوڪل اٿارٽي جي سهڪار سان ڪنهن پراجيڪٽ جو معائنو يا

جاچ؛

(ii)ڊويزن اندر ان سلسلي ۾ آفيسر انچارج کان اهڙي پروجيڪٽ سان لاڳاپيل ڪا معلومات، رپورٽ يا رڪارڊ طلب ڪري سگهي ٿو.

وضاحت: هن دفعه تحت مليل اختيار ڪمشنر کي ان لاءِ بااختيار نه بڻائيندا ته اهو انتظامي يا مالياتي معاملن ۾ ڪا هدايت يا حڪم جاري ڪري.

5.سنڌ (قانونن جي ترميم) آرڊيننس، 1972 کي منسوخ ڪيو وڃي ٿو.

1972 جي سنڌ آرڊيننس III جي منسوخي

Repeal of Sindh Ordinance III of 1972

شيڊول

Schedule

وفاقي ايڪٽس جيئن سنڌ ۾ لاڳو ٿيندا

Federal Acts as applicable to Sindh

شيڊول

Schedule

سال	نمبر	مختصر عنوان يا مضمون	ترميمون
1	2	3	4
		وفاقي ايڪٽس جيئن سنڌ ۾ لاڳو ٿيندا	
1861	V	پوليس ايڪٽ، 1861	دفعه 15-A جي ذيلي دفعه (4) ۾، لفظن "طرفان" ۽ "صوبائي حڪومت" وچ ۾ لفظ "ڪمشنر يا"

			شامل ڪيا ويندا. دفعه 33-A جي ذيلي دفعه (3) ۾، "صوبائي حڪومت" لاءِ "ڪمشنر" متبادل ٿيندو.
1894	I	زمين طلبي ايڪٽ، 1894	دفعه 5 ۾، لفظن "جتي" ۽ "هڪ" وچ ۾ "زمين عوامي مقصد لاءِ حاصل ڪئي وئي آهي، جيڪڏهن ڪمشنر، ۽ جتي زمين ڪمپني لاءِ حاصل ڪيئ وئي آهي." شامل ڪيا ويندا. دفعه 5-A، 6(3)، 7، 17(4)، 31(3)، 35(1)، 36(2)، 38(1)، 39، 40، 41، 49(2) ۽ 49(3) ۾ "صوبائي حڪومت" لاءِ "ڪمشنر"

			متبادل ٿيندو. دفعات 17(4)، 41 ۽ 49(2) ۾ "اهو" لاءِ "هي" متبادل ٿيندو. دفعه 6 جي ذيلي دفعه (1) ۾ "صوبائي حڪومت" لاءِ "ڪمشنر" متبادل ٿيندو ۽ "اهڙي حڪومت جو سيڪريٽري" لاءِ "ڪمشنر" متبادل ٿيندو. دفعه 17 ۾: (i)ذيلي دفعه (1) ۾، لفظ ۽ ڪاما "تڪڙ،" ۽ لفظ "ڪليڪٽر" وچ ۾ "جڏهن ڪمشنر ايئن هدايت ڪري" شامل ڪيا ويندا. (ii)ذيلي دفعه (1) جي شرطيه بيان لاءِ، هيٺين ريت متبادل ٿيندو: "بشرطيڪ هن

			ذيلي دفعه تحت ڪمشنر ڪليڪٽر کي ڪا هدايت جاري نه ڪندو جيستائين حڪومت جو ڪاتو، لوڪل اٿارٽي يا ڪمپني، جيئن معاملو هجي، جنهن جي لاءِ زمين خريد ڪئي پئي وڃي، ضلعي جي ڪليڪٽر طرفان دفعات 23 ۽ 24 جي گنجائش کي نظر ۾ رکندي اهڙي زمين جي طلبي لاءِ طئي ڪيل ڪٽيل رقم اڳواٽ جمع ناهي ڪرائي.”؛ (iii)ذيلي دفعه (2) ۾، لفظن ”ضروري“ ۽ ”حاصل ڪرڻ“ جي وچ ۾

			"ڪمشنر لاءِ" شامل ڪيو ويندو ۽ لفظن، ڏنگين ۽ انگ "ذيلي دفعه (1)" ۽ لفظن "۾ داخل ٿيڻ" وچ ۾ "حڪومت جي اڳواٽ منظوري سان" شامل ڪيا ويندا.
1896	XX	سنڌ انڪمبرڊ اسٽيٽس ايڪٽ، 1896	دفعه 31 ۾: (i)ذيلي دفعه (1) ۾، "بورڊ آف روينيو" لاءِ "ڪمشنر" متبادل ٿيندو. (ii)ذيلي دفعه (1) ڪانپوءِ، هيٺيون اضافو ڪيو ويندو: "(2) ڪمشنر جي فيصلي خلاف ڪا به اپيل نه ڪئي ويندي.".
1897	X	عام شقون ايڪٽ، 1897	دفعه 3 ۾، شق (12) ڪانپوءِ هيٺين ريت اضافو ڪيو

			ويندو: "(13) 'ڪمشنر' جو مطلب هوندو هڪ ڊويزن جي روينيو ايڊمنسٽريشن جو چيف آفيسر انچارج ۽ جنهن ۾ شامل آهي اهڙي ڊويزن جو ايڊيشنل ڪمشنر.".
1952	XI	ليڊ ڪنٽرول (ڪراچي ڊويزن) ايڪٽ، 1952	دفعه 2 ۾: (a)شق (ii) ۾، "صوبائي حڪومت" لاءِ "ڪمشنر" متبادل ٿيندو؛ (b)شق (iii) ڪانپوءِ، هيٺيون اضافو ڪيو ويندو: "(iii-a) 'ڪمشنر' مطلب ڪراچي ڊويزن جو ڪمشنر."؛ (c)شق (vii) ۾، "ڊپٽي ڪمشنر" لاءِ "ڪمشنر"

			متبادل ٿيندو. دفعه 17 ۾، "صوبائي حڪومت" جتي به اچي "ڪمشنر" متبادل ٿيندو ۽ "اهو" لاءِ "هي" متبادل ٿيندو. دفعه 19 ۾، لفظن "هوندو" ۽ "خلاف" وچ ۾ لفظ "ڪمشنر جي خلاف يا" شامل ڪيا ويندا.
1953	XXVII	ڪراچي ضروري شيون (قيمت تي ضابطو ۽ ذخيره اندوزي) ايڪٽ، 1953	سموري ايڪٽ ۾، سواءِ دفعه 11 جي "صوبائي حڪومت" لاءِ "ڪمشنر" متبادل ٿيندو. دفعه 2 ۾، شق (b) کان اڳ هيٺيون اضافو ڪيو ويندو: "(a) 'ڪمشنر' مطلب ڪراچي ڊويزن جو ڪمشنر؛"..

			دفعه 14 ۾، ”اهو“ لاءِ ”هن کي“ متبادل ٿيندو.
		سنڌ ايڪٽس ۽ آرڊيننسز	
1868	II	سنڌ فيريز ايڪٽ، 1868	دفعه 17 ۾، لفظن ”ڪو“ ۽ ”ڪليڪٽر“ وچ ۾ ”ڪمشنر“ شامل ڪيو ويندو.
1879	VII	سنڌ آبپاشي ايڪٽ، 1879	دفعه 11 ۽ 57 ۾، ”روينيو ڪمشنر“ لاءِ. دفعات 67، 91(2)(iii)، 92(6) ۽ 92-A(3) ۾ ”صوبائي حڪومت“ لاءِ ڪمشنر متبادل ٿيندو. دفعه 92-A(3) ۾، ”سنڌ لاءِ“ کي ختم ڪيو ويندو.
1905	I	سنڌ ڪورٽ آف واردس ايڪٽ،	دفعه 3 لاءِ هيٺين ريت متبادل ٿيندو:

		1905	"3. دفعه 12 جي گنجائش موجب ڪمشنر پنهنجي ڊويزن جي حدن لاءِ ڪورٽ آف واردس هوندو: بشرطيڪ صوبائي حڪومت، جيڪڏهن اها مناسب سمجهي، سرڪاري گزيٽ ۾ نوٽيفڪيشن ذريعي: (a)ڊويزن ۾ ڪمشنر بدران ڪورٽ آف واردس لاءِ خاص عملدار مقرر ڪري سگهي ٿي؛ يا (b)هڪ ڊويزن لاءِ ڪمشنر ۽ ڪنهن ٻئي عملدار يا عملدارن تي مشتمل ڪورٽ آف واردس جوڙي سگهي

			ٿي؛ يا (c)صوبي سنڌ جي ڪنهن به حصي لاءِ ڪنهن ٻئي عملدار يا عملدارن کي ڪورٽ آف واردس طور مقرر ڪري سگهي ٿي، ۽ هدايت ڪري سگهي ٿي ته اهڙو حصو ڪنهن ڊويزن جي ڪورٽ آف واردس جي دائره اختيار کان ٻاهر هوندو، جنهن ۾ اها مڪمل طور يا عارضي طور موجود هجي. دفعه 43 ۾، ذيلي دفعه (1) لاءِ هيٺين ريت متبادل ٿيندو: “43.(1) هر حڪم کان اپيل ٿي سگهندي،

			سواءِ هن ايڪٽ تحت جاري ڪيل ڊسٽرڪٽ ڪورٽ جي حڪم جي، پوءِ اهو اصل هجي يا اپيل تي هجي: (a)جتي حڪم ڪمشنر جو آهي يا بورڊ آف روينيو جي دفعه 3 جي شرطيه بيان تحت مقرر ڪيل ڪنهن خاص يا ٻئي عملدار، يا جوڙيل بورڊ جو حڪم هجي؛ (b)جتي حڪم ڪمشنر جي ڪليڪٽر جو هجي يا جتي اهڙي عملدار يا بورڊ کي اهڙي عملدار يا بورڊ تي دائره اختيار آهي؛ ۽ (c)ٻين سمورن معاملن ۾،

			ڪليڪٽر ڏانهن: بشرطيڪ جتي اهڙو ڪو عملدار يا بورڊ ڪورٽ آف واردس طور مقرر ناهي ڪيو ويو ۽ حڪم هن ايڪٽ جي مقصدن حاصل ڪرڻ لاءِ اهڙي ڪورٽ آف واردس جي برابر ڪنهن عملدار طرفان جاري ڪيو ويو آهي، صوبائي حڪومت هدايت ڪري سگهي ٿي ته اپيلون اهڙي عملدار يا بورڊ کي ڪيون ويندیون.”.
1906	II	سنڌ مختيارڪار س ڪورٽس ايڪٽ، 1906	دفعه 1 جي ذيلي دفعه (2) ۾ لفظ ”سنڌ“ کانپوءِ لفظ ”خيرپور ضلعي سميت“ شامل ڪيا وڃن.

1915	I	سنڌ ٽائون پلاننگ ايڪٽ، 1915	دفعه 45-B جي ذيلي دفعه (5) ۾، فل اسٽاپ کان اڳ لفظ ”ڪمشنر“ شامل ڪيا ويندا.
1925	VII	ڪوآپريٽو سوسائٽيز ايڪٽ، 1925	دفعه 59-P جي ذيلي دفعه (2) ۾، ”بورڊ آف روينيو سنڌ“ لاءِ ”ڪمشنر“ متبادل ٿيندو.
1947	XLIX	سنڌ رورل ڪريڊٽ اينڊ لينڊ ٽرانسفر ايڪٽ، 1947	دفعه 26 ۾، ”بورڊ آف روينيو“ لاءِ ”ڪمشنر“ متبادل ٿيندو. دفعه 28 لاءِ هيٺين ريت متبادل ٿيندو: ”28.بورڊ آف روينيو يا ڪمشنر، ڪنهن اپيل تي اليوٰ ۾ پيل فيصلو، يا نظرثاني ۾ ڪارروائي ڪري سگهي ٿو، جيئن معاهلو

			هجي، ڪنهن حڪم تي عملدرآمد ڪي روڪي سگهي ٿو، جنهن جي سلسلي ۾ اپيل ڪئي ڪئي اهي يا جنهن جي سلسي ۾ نظرثاني جي ڪارروائي ظاهر ٿئي ٿي.”.
1972	II	سنڌ پيپلز لوڪل گورنمينٽ آرڊيننس، 1972	دفعه 2 ۾، شق (9) ڪانپوءِ هيٺيون اضافو ڪيو ويندو: “(9-A) ’ڪمشنر’ مطلب ڊويزن جي روينيو ايڊمنسٽريشن جو چيف آفيسر انچارج ۽ جنهن ۾ شامل آهي حڪومت طرفان هن آرڊيننس تحت ڪمشنر جا سمورا يا ڪي به ڪم سرانجام

			ڏيڻ لاءِ خاص طور تي مقرر ڪيل ڪو عملدار؛”. دفعه 10 جي ذيلي دفعه (2) ۾، “ڪارپوريشن جي صورت ۾ ۽ ڪليڪٽر پيپلز ميونسپلٽي يا پيپلز ٽائون ڪميٽي جي صورت ۾” ختم ڪيا ويندا. دفعه 40 جي ذيلي دفعه (7) لاءِ هيٺين ريت متبادل ٿيندو: “(7) هڪ ڪائونسل، ڪنٽرولنگ اٿارٽي کي فراهم ڪندي: (a)مقرري، ملازمن جي برطرفي، ڊسچارج يا معطلي سميت ڪائونسل

			طرفان ورتل سمورا فيصلا؛ (b)ڪائونسل جون گڏجاڻيون ڪوٺائڻ کان اڳ سمورين گڏجاڻين جي ايجنڊا ۽ ورڪنگ پيپر جا نقل؛ ۽ (c)ڪائونسل جي سمورين گڏجاڻين جي منٽس جا نقل. (7-A)جتي ڪمشنر ڪنٽرولنگ اٿارٽي نه آهي ذيلي دفعه (7) تحت فراهم ڪيل معلومات ڪمشنر کي پڻ فراهم ڪئي ويندي.". دفعه 45 ۾: (i)ذيلي دفعه (2) ۾، لفظ ۽ ڪاما "وقت" ۽ لفظ "بيان ڪرڻ" وچ ۾ لفظن "ڪمشنر

			جي سفارشن تي" شامل ڪيا ويندا؛ ۽ (ii)ذيلي دفعه (2) ۾، هيٺين اضافو ڪيو ويندو: "(3)ڪائونسل ۾ پوسٽ پيدا ڪرڻ جي تجويز تي پيپلز لوڪل ڪائونسل ۾ خدمتون سرانجام ڏيندڙ ماڻهن تي ذريعي پرتي ڪئي ويندي، جيڪو عمل ڪمشنر ذريعي گذاريو ويندو.". دفعه 48 ۾ فل اسٽاپ کي ڪولن سان تبديل ڪيو ويندو ۽ ان کانپوءِ هيٺيون اضافو ڪيو ويندو: "(i)"بشرطيڪ قيام جي شيڈول ۾ تبديلي لاءِ ڪا تجويز	اولهه پاڪستان ايڪٽس ۽ آرڊيننسز West Pakistan Acts and Ordinances

			ڪارپوريشن جي صورت ۾ ڪمشنر کان ۽ ڪنهن ٻي صورت ۾ ڪنٽرولنگ اٿارٽي ذريعي گذاري ويندي.". دفعه 49 ۾، ذيلي دفعه (2) کانپوءِ هيٺين ريت اضافو ڪيو ويندو: "(3) ڪمشنر ڪائونسل جون سرگرميون هن آرڊيننس جي گنجائش موجب آهن يا نه اها جاچ لهڻ لاءِ ڪو ڪاغذ، دستاويز، رجسٽر يا رڪارڊ طلب ڪري سگهي ٿو ۽ جيڪڏهن ضروري سمجهي حڪومت کي پنهنجي رپورٽ

			جمع ڪرائي سگهي ٿو.". دفعه 63 ۾، ذيلي دفعه (6) لاءِ هيٺين ريت متبادل ٿيندو: "(6) جيڪڏهن ڪو عملدار جنهن جي ذمي ڪائونسل طرفان فنڊس رکيا ويا آهن، منظور ڪيل سرگرمين کان وڌيڪ رقم خرچ ڪرڻ ضروري سمجهي ٿو، جيڪا منظور ڪئي وئي اهي يا بجيٽ ۾ فراهم ڪئي وئي آهي ته اهو اهڙي تجويز ڪنٽرولي اٿارٽي کي فيصلي لاءِ اماڻيندو ۽ جتي ڪنٽرولنگ اٿارٽي حڪومت آهي، ته تجويز

			ڪمشنر ذريعي اماڻي ويندي. دفعه 88 جي ذيلي دفعه (1) ۾ ”ڪليڪٽر ڪردار ادا ڪندي“ کي ختم ڪيو ويندو. دفعه 93 جي ذيلي دفعه (1) ۾ ”ڪليڪٽر“ لاءِ ”ڊويزن جو ڪمشنر“ متبادل ٿيندو.
		اولهه پاڪستان ايڪٽس ۽ آرڊيننسز	
1956	VI	اولهه پاڪستان عام شقون ايڪٽ، 1956	دفعه 2 ۾، شق (16) ڪانپوءِ هيٺيون شامل ڪيو ويندو: ”(17) ’ڪمشنر‘ جو مطلب هوندو ڊويزن جي روينيو ۽ ايڊمنسٽريشن جو چيف آفيسر انچارج ۽ جنهن ۾

			شامل هوندو اهڙي ڊويزن جو ايڊيشنل ڪمشنر.".
1958	XXVII	اولهه پاڪستان ويڪسينيشن آرڊيننس، 1958	دفعه 3 ۾: (i)ذيلي دفعه (4) ۾، "حڪومت" لاءِ "ڪمشنر" متبادل ٿيندو. (ii)ذيلي دفعه (4) ۾، هيٺين ريت اضافو ڪيو ويندو: "(5)ڪمشنر هن دفعه تحت ايندڙ هر ڪيس جي رپورٽ حڪومت کي اماڻيندو، ۽ حڪومت آرڊر کي مستقل ڪندي، نظرثاني ڪندي يا ٻيهر ترتيب ڏيندي، يا ان سلسلي ۾ ٻيو ڪو آرڊر جاري ڪندي جيڪو ڪمشنر ڪري پئي سگهيو.".

			(iii)شرطيه بيان لاءِ هيٺين ريت متبادل ٿيندو: "بشرطيڪ ڊپٽي ڪمشنر يا ڪمشنر طرفان هن دفعه تحت جاري ڪيل ڪو به آرڊر حڪومت طرفان تيستائين مستقل ڪيو، روائيز ڪيو يا ٻيهر ترتيب ڏنو نه ويندو جيستائين اهڙي آرڊر خلاف لوڪل اٿارٽي کي سبب ڄاڻائڻ جو موزون موقعو نه ڏنو وڃي.".
1959	XXXV	اولهه پاڪستان ڪنٽرول آف گونداز آرڊيننس، 1959	دفعه 8 ۾، ذيلي دفعه (2) جي شرطيه بيان ۾، "حڪومت" لاءِ "ڪمشنر" متبادل ٿيندو. دفعه 18 ۾: (i)ذيلي دفعه (1)

			۾، ”حڪومت“ لاءِ ”ڊويزن جو ڪمشنر“ متبادل ٿيندو. (ii)ذيلي دفعه (3) ۾، ”حڪومت“ لاءِ ”ڪمشنر“ متبادل ٿيندو. دفعه 19 ۾، ”حڪومت“ لاءِ ”ڪمشنر“ متبادل ٿيندو. دفعه 27 جي ذيلي دفعه (2) ۾، ”حڪومت“ لاءِ ”ڪمشنر“ متبادل ٿيندو.
1960	VI	اولهه پاڪستان ڪنسوليڊيشن آف هولڊنگس آرڊيننس، 1960	دفعه 2 ۾، شق (c) کانپوءِ هيٺين ريت اضافو ڪيو ويندو: ”(d) ’ڪمشنر‘ مطلب ڊويزن جي روينيو ايڊمنسٽريشن جو چيف آفيسر انچارج ۽ جنهن ۾ شامل آهي ايڊيشن ڪمشنر

			۽ ٻي ڪا آفيس جيڪا بورڊ آف روينيو طرفان هن آرڊيننس تحت ڪمشنر جا ڪم سرانجام ڏيڻ لاءِ بااختيار بڻائي وئي هجي.". (i)ذيلي دفعه (2) ۾، "دي" لاءِ "ڪمشنر" متبادل ٿيندو. (ii)ذيلي دفعه (3) ۾، "بورڊ آف روينيو" لاءِ "ڪمشنر" متبادل ٿيندو؛ (iii)ذيلي دفعه (4) لاءِ هيٺين ريت متبادل ٿيندو: "(4) بورڊ آف روينيو ذيلي دفعه (1) تحت طلب ڪيل ڪنهن معاملي جي صورت ۾ ۽ ڪمشنر ذيلي

			دفعه (2) تحت طلب ڪيل ڪنهن معاملي جي صورت ۾ يا ان کي ذيلي دفعه (3) رپورٽ ڪيل جي سلسلي ۾ اهڙو آرڊر پاس ڪري سگهي ٿو، جيئن اهو ضروري سمجهي.
1960	VII	اولهه پاڪستان پيور فوڊ آرڊيننس، 1960	دفعه 35 ۾: (i)ذيلي دفعه (3) ۾، "حڪومت" لاءِ "ڪمشنر" متبادل ٿيندو. (ii)ذيلي دفعه (3) ڪانپوءِ هيٺيون شامل ڪيو ويندو: "(4) ڪمشنر هن دفعه تحت ٿيندڙ هر ڪيس جي رپورٽ حڪومت کي جمع ڪرائيندو ۽ حڪمت آرڊر کي مستقل،

			روائيز يا ٻيهر ترتيب ڏيندي، يا ان سلسلي ۾ ٻيو ڪو آرڊر ڪندي جيڪو ڪمشنر ڪري پئي سگهيو.”؛ (iii)شرطيه بيان لاءِ هيٺين ريت متبادل ٿيندو: “بشرطيڪ ڊپٽي ڪمشنر يا ڪمشنر طرفان هن دفعه تحت جاري ڪيل ڪو به آرڊر حڪومت طرفان اهڙي آرڊر خلاف ملوڪل اٿارٽي کي سبب ڄاڻائڻ جو موزون موقعو ڏيڻ کانسواءِ مستقل ڪيو، روائيز ڪيو يا ٻيهر ترتيب ڏنو نه ويندو.”.
1960	XIV	اولهه پاڪستان	دفعه 6 ۾: (i)ذيلي دفعه (1)

		بينوويلنٽ فنڊ آرڊيننس، 1960	۾، شق (b) کانپوءِ هيٺيون شامل ڪيو ويندو: "(c)هر ڊويزن لاءِ مئنيجمينٽ جو ڊويزنل بورڊ؛ ۽"؛ (ii)ذيلي دفعه (2) ۾، شق (b) کانپوءِ هيٺيون شامل ڪيو ويندو: "(c)ڊويزنل بورڊ آف مئنيجمينٽ صوبائي بورڊ آف مئنيجمينٽ (نان گزيٽيڊ) طرفان جاري ڪيل اهڙين هدايتن موجب پارٽ II سان سان لاڳاپيل معاملن سان منهن ڏيندو سواءِ سنڌ سيڪريٽريٽ ۾ خدمتون سرانجام ڏيندڙ نان گزيٽيڊ

			ملازمن جي ۽ خاص طور تي ان کي بورڊ طرفان ڪيل ايلوڪيشنز مان خرچ جاري ڪرڻ جو اختيار حاصل هوندو؛ ۽”.
1960	XXIV	اولهه پاڪستان مني لينڊرز آرڊيننس، 1960	دفعه 2 ۾، شق (d) ڪانپوءِ هيٺيون شامل ڪيو ويندو: “(e) ’ڪمشنر’ جنهن ۾ شامل آهي ايڊيشنل ڪمشنر يا حڪومت طرفان هن آرڊيننس تحت ڪمشنر جون ذميواريون سرانجام ڏيڻ لاءِ خاص طور بااختيار بڻايل ٻيو ڪو عملدار؛”. دفعه 8 ۾، “ڊسٽرڪٽ جج” لاءِ “ڪمشنر” متبادل ٿيندو.

1962	VII	اولهه پاڪستان روڊن تي ٽولس ۽ پليون آرڊيننس، 1962	دفعه 8 جي ذيلي دفعه (3) ۾، "حڪومت" لاءِ "ڪمشنر" متبادل ٿيندو.
1962	XXIX	اولهه پاڪستان پرائمري تعليم آرڊيننس، 1962	دفعه 8 ۾، "حڪومت" لاءِ "ڪمشنر" متبادل ٿيندو.
1964	XIX	اولهه پاڪستان ضبط زمينون ڇڏائڻ ۽ اصل مالڪن کي واپسي ايڪٽ، 1964	دفعه 2 ۾، شق (b) ڪانپوءِ هيٺيون شامل ڪيو ويندو: "(c)'ڪمشنر' مطلب ڊويزن جو ڪمشنر جنهن ۾ زمين ضبط ٿيل آهي يا ان جو ڪو حصو واقع آهي، ۽ جنهن ۾ شامل هوندو بورڊ آف روينيو طرفان هن ايڪٽ جا مقصد حاصل ڪرڻ لاءِ ڪمشنر جون ذميواريون

			سرانجام ڏيڻ لاءِ خاص طور بااختيار بڻايل ڪو عملدار”؛ دفعات 14، 15 ۽ 16 لاءِ هيٺين ريت متبادل ٿيندو: “14.(1)جيستائيڪ هن ايڪٽ ۾ ڪجهه ٻيو نه بيان ڪيو وڃي، ڪليڪٽر جي اصل آرڊر کان اپيل ڪمشنر ڏانهن ٿي سگهندي. (2)جيستائين هن ايڪٽ ۾ ڪجهه ٻيو نه بيان ڪيو وڃي، ڪمشنر طرفان اپيل ۾ جاري ڪيل هر آرڊر کان بورڊ آف روينيو ۾ اپيل ڪري سگهبي يا هيٺين مان ڪنهن به هڪ بنياد تي، يعني:

			(a)قانون خلاف فيصلو يا لاڳو قانون خلاف استعمال؛ (b)فيصلو جيڪو قانون جو معاملو يا قانون جي استعمال جو معاملو طئي ڪرڻ ۾ ناڪام ٿيو هجي؛ (c)هن ايڪٽ يا وقتي طور لاڳو ٿئي ڪنهن قانون طرفان بيان ڪيل طريقي ۾ ڪا وڏي غلطي يا نقص، جنهن ڪيس جي فيصلي ۾ ڪا غلطي يا نقص پيدا ڪيو هجي. 15.(1) بورڊ آف روينيو ڪنهن به وقت التويٰ هيٺ ڪنهن به ڪيس جو رڪارڊ يا ان جي ماتحت ڪنهن روينيو

			آفيسر طرفان نيڪال ڪيل مواد طلب ڪري سگهي ٿو. (2)ڪمشنر پنهنجي ماتحت ڪنهن روينيو آفيسر وٽ پيل ڪنهن ڪيس يا نيڪال ڪيل ڪنهن ڪيس جو رڪارڊ طلب ڪري سگهي ٿو. (3)بورڊ آف روينيو ذيلي دفعه (1) تحت ڪو ڪيس طلب ڪرڻ جي صورت ۾ ڪمشنر طرفان ذيلي دفعه (2) تحت ڪيس طلب ڪرڻ جي صورت ۾، اهڙو حڪم جاري ڪري سگهي ٿو، جيئن اهو مناسب سمجهي. بشرطيڪ هن

			دفعه تحت ڪو به حڪم جاري نه ڪيو ويندو جيڪو ڪنهن ڪارروائي يا سب آرڊينيٽ روينيو آفيسر جي حڪم سان ٽڪراءَ ۾ هجي ۽ نجي ماڻهن وچ ۾ ڪنهن سوال جي حق تي اثرانداز ٿيندو هجي، اهڙن ماڻهن کي ٻڌڻ جو موقعو ڏيڻ کانسواءِ ڪو آرڊر جاري نه ڪيو ويندو. 16.(1)دفعه 14 تحت اپيل جي حد جو عرصو اهڙي تاريخ کان شروع ٿيندو جنهن تاريخ کان آرڊر خلاف اپيل ڪئي وئي هجي، ۽ اهو هوندو: (i)ست ڏينهن، جڏن اپيل

			ڪمشنر ڏانهن هجي. (ii)نوي ڏينهن، جڏهن اپيل بورڊ آف روينيو ڏانهن هجي. (2)هن دفعه تحت اپيل جي حد جو عرصو ڳڻڻ لاءِ آرڊر جنهن خلاف اپيل ڪئي وئي آهي، ان جون نقل حاصل ڪرڻ واءِ درخواست واري عرصي جو وقت نه ڳڻيو ويندو. (3)لميٽيشن ايڪٽ، 1908 جي دفعه 5 جون گنجائشون هن باب تحت اپيلن تي لاڳو ٿينديون.
1964	III	اولهه پاڪستان غلام محمد بئراج بيٽرمينٽ ٽيڪس	دفعه 7 ۾، "حڪومت" لاءِ "ڪمشنر" ۽ "اهو" لاءِ "هي" متبادل ٿيندا. دفعه 11 ۾، لفظ

		آرڊيننس، 1964	۽ ڪاما "حڪومت،" ۽ لفظ "ڪليڪٽر" ۾ دفعا ايندڙن وچ ۾، لفظ "ڪمشنر يا" شامل ڪيا ويندا.	
1967	IX	اولهه پاڪستان پٽ فيڊر ڪئنال (ضابطو ۽ زمين جي الائينيشن جو تحفظ) آرڊيننس، 1967	دفعه 4 جي ذيلي دفعه (3) ۾، لفظن "بورڊ آف روينيو" ۽ "ڪري سگهي ٿو" وچ ۾ لفظ "يا ڪمشنر" شامل ڪيا ويندا. دفعه 5 جي ذيلي دفعه (4) ۾: (i)"دفعه 6 تحت بورڊ آف روينيو" لاءِ "دفعه 6 تحت ڪمشنر، يا دفعه 7 تحت بورڊ آف روينيو طرفان نظرثاني ۾"؛ (ii)وضاحت ۾: (a)"دفعه 6" لاءِ "دفعات 6 ۽ ۽" متبادل ٿيندا. (b)لفظ ۽ ڪاما	اين ڊبليو ايف پي ايڪٽس N.W.F.P Acts صدارتي حڪم President's Order

			"ٽربيونل،" ۽ لفظ "يا" وچ ۾ "ڪمشنر" شامل ڪيو ويندو. دفعه 6 ۾، "بورڊ آف روينيو" لاءِ "ڪمشنر" ۽ "اهو" لاءِ "هي" متبادل ٿيندو. دفعه 6 کانپوءِ هيٺيون شامل ڪيو ويندو: "7.بورڊ آف روينيو ڪري سگهي ٿو: (a)پنهنجي تحرڪ جي ڪنهن به وقت جاري ڪيل ڪنهن آرڊر يا هن آرڊيننس تحت ٽربيونل يا ڪمشنر طرفان ڪيل ڪنهن ڪارروائي سان لاڳاپيل رڪارڊ طلب ڪري يا جاچ ڪري سگهي ٿو، پاڻ

			ڪي اهڙي آرڊر يا ڪارروائي جي قانونيت، ريگيولرٽي يا پروپرائيٽي لاءِ پاڻ کي مطمئن ڪرڻ لاءِ پنهنجو مقصد حاصل ڪري سگهجي. (b)هن آرڊيننس تحت ڪمشنر طرفان ڪنهن ڪارروائي ۾ جاري ڪيل حڪم جي نوي ڏينهن اندر متاثر شخص طرفان ڪيل درخواست تي، اهڙي ڪارروائي جو رڪارڊ طلب ڪري سگهي ٿو ۽ ان سلسلي ۾ اهڙو حڪم جاري ڪري سگهي ٿو، جيئن اهو مناسب سمجهي.”. دفعه 7-B ۾،

			"دفعه 6" لاءِ "دفعات 6 ۽ 7(b)" متبادل ٿيندا. دفعه 8 ۾، لفظ ۽ کاما "ٽربيونل،" ۽ لفظ "يا" وچ ۾ "ڪمشنر" شامل ڪيو ويندو. دفعه 9 ۾، لفظ ۽ کاما "بورڊ آف روينيو،" ۽ لفظ "يا" وچ ۾ "ڪمشنر" شامل ڪيو ويندو.
1970	XIII	اولهه پاڪستان اسٽيج ڪيريجز جي طلبي (عارضي اختيار) آرڊيننس، 1970	سڄي آرڊيننس ۾، "ضلعي ماجسٽريٽ" لاءِ "ڊپٽي ڪمشنر" متبادل ٿيندو. دفعه 4 ۾، "بورڊ آف روينيو" لاءِ "ڪمشنر" متبادل ٿيندو.
		خيرپور ايڪٽس	
1905	III	خيرپور مئنيجمينٽ آف مائينرس	دفعه 2 ۾، "بورڊ آف روينيو" لاءِ "ڪمشنر"

		پراپرٽي ايڪٽ، 1905	متبادل ٿيندو.
1954	VI	خيرپور لائيو اسٽاڪ ڪنٽرول ايڪٽ، 1954	دفعه 8 ۾، ”صوبائي حڪومت“ لاءِ ”ڪمشنر“ متبادل ٿيندو.
		پنجاب ايڪٽس	
1912	V	ڪالونائيزيشن آف گورنمينٽ لينڊس (پنجاب) ايڪٽ، 1912	دفعه 3 ۾، ’ڪليڪٽر‘ جي وصف ڪانپوءِ، هيٺيون اضافو ڪيو ويندو: ”ڪمشنر“ جنهن ۾ شامل آهي وردِ آف روينيو طرفان هن ايڪٽ تحت ڪمشنر جا سمروا يا ڪي ڪم سرانجام ڏيڻ يا سمورا يا ڪي اختيار استعمال ڪرڻ لاءِ مقرر ڪيل ڪو عملدار.“. دفعه 17 ۽ 19

			۾، "بورڊ آف روينيو" لاءِ "ڪمشنر" متبادل ٿيندو. دفعه 19 ۾، "اهو" لاءِ "هي" متبادل ٿيندو.
1939	V	ايگريڪلچرل پروڊيوس مارڪيٽس ايڪٽ، 1939	دفعه 6 ۾جي ذيلي دفعه (3) ۾، "حڪومت" لاءِ "ڪمشنر" متبادل ٿيندو. دفعه 21-A جي ذيلي دفعه (2) ۾، "حڪومت" لاءِ "ڪمشنر" متبادل ٿيندو. دفعه 32 ۾، "ڪو عملدار" لاءِ "ڪمشنر" متبادل ٿيندو.
		اين ڊبليو ايف پي ايڪٽس	
1950	XXII	شگر فيڪٽريز ڪنٽرول ايڪٽ، 1950	دفعات 10 ۽ 14 ۾، "صوبائي حڪومت" لاءِ "ڊويزن جو ڪمشنر" متبادل

			ٿيندو.
		صدارتي حڪم	
1957	5	ڪراچي ڊولپمينٽ اٿارٽي آرڊر، 1957	آرٽيڪل 5 ۾، شق (2) ڪانپوءِ هيٺيون اضافو ڪيو ويندو: "(3) ڪمشنر، ڪراچي ڊويزن گورننگ باڊي جو ايڪس آفيشو چيئرمين هوندو.". آرٽيڪل 6 جي شق (1) ۾، "چيئرمين ۽" کي ختم ڪيو ويندو. آرٽيڪل 52 ڪانپوءِ هيٺيون اضافو ڪيو ويندو: "52-A. (1) اٿارٽي حڪومت طرفان ڪنهن هائوسنگ اسڪيم جي فوري منظور يا تبديلي جي منظوري ڪانپوءِ، ڪمشنر

			ڪي سروي نمبرن، ايراضي ۽ روڊن، اسپتالن، اسڪولن، ڪاليجن، لائبريريز، راند جي ميدانن، باغن، پارڪن، ڪميونٽي سينٽرن، مسجدن، قبرستانن يا اهڙين ٻين مقصدن لاءِ مختص هر پلاٽ جي هنڌ جا تفصيل ڏيندي ۽ ڪمشنر اهڙا تفصيل سرڪاري گزيٽ ۾ ڇاپائيندو. (2)اثارٽي يا هائوسنگ سوسائٽي ذيلي دفعه (1) ۾ ڇاپايل مقصد لاءِ مختص ڪنهن پلاٽ جي

			استعمال کان اڳ ڪمشنر کي اهڙي پلاٽ جي ڪنهن ٻئي مقصد لاءِ منتقلي لاءِ اپلاءِ ڪندا. (3)ڪمشنر ذيلي دفعه (2) تحت درخواست ملڻ تي، عام عوام کان هڪ انگريزي ۽ هڪ وڏي مقامي روزاني اخبار ۾ نوٽيس ذريعي اعتراض طلب ڪندو، جيڪڏهن ڪو هجي، جيڪي نوٽيس شايع ٿيڻ ڄ 30 ڏينهن اندر ڪمشنر وٽ جمع ڪرايا ويندا. (4)ڪمشنر ذيلي دفعه (3) تحت مليل اعتراضن تي غور ڪرڻ کانپوءِ ۽ اهڙن

			ماڻهن کي ٻڌڻ کانپوءِ جيئن اهو ضروري سمجهي درخواست ۽ ٻين لاڳاپيل دستاويزن سان گڏ حڪمن لاءِ حڪومت کي پنهنجون سفارشون اماڻيندو.

نوٽ: ايڪٽ جو مذڪوره ترجمو عام ماڻهن جي واقفيت لاءِ آهي جيڪو ڪورٽ ۾ استعمال نٿو ڪري سگهجي.